

บทที่ 1

บทนำ

องุ่น (grape, *Vitis vinifera* L.) เป็นไม้เลื้อยประเภทยืนต้นเขตกึ่งร้อนที่สามารถนำมาปลูกในเขตร้อนได้ (สุวรรณ และคณะ, 2566) โดยพันธุ์ที่ปลูกอยู่ในประเทศไทยจะเน้นพันธุ์ที่ไม่มีเมล็ดซึ่งปัจจุบันเป็นพันธุ์ที่มีโอกาสทางตลาดดีและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคสูงทั้งผลสดและแปรรูป (ชินพันธุ์ และคณะ, 2555) แต่การผลิตองุ่นในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดหลายอย่าง เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวจำกัด ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น (สุรทิน , 2553) การแพร่ระบาดของโรคองุ่นจึงมีมาก ทำให้ต้องฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรคบ่อยครั้งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น วิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายของโรคได้ คือการใช้พันธุ์ต้านทานโรค แต่เกษตรกรก็ยังประสบปัญหาเรื่องของผลผลิตที่มีการจัดการค่อนข้างยุ่งยาก อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องของขนาดผลที่ค่อนข้างเล็ก ผลในช่อเบียดแน่นจนเกินไป ทำให้การดูแลรักษาได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงมีการนำสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืชกลุ่มจิบเบอเรลลินแอซิดเข้ามาใช้ประโยชน์ (สุวรรณ และคณะ, 2566) ซึ่งมีคุณสมบัติช่วยในการยืดตัวของเซลล์ ช่วยขยายขนาดของผล กระตุ้นการออกดอก ของพืชบางชนิดหรือยับยั้ง การออกดอกของพืชบางชนิด ปรับเปลี่ยนเพศดอกทำให้เกิดดอกเพศผู้ กระตุ้นให้เกิดผลแบบไม่มีเมล็ด (parthenocarpic) ในพืชบางชนิด สารกลุ่มนี้มีทั้งที่พืชสร้างขึ้นเองและเชื้อราบางชนิดสร้างขึ้น (ทวิศักดิ์, 2559) โดยการศึกษาของสุวรรณ และคณะ (2566) ได้ทดลองพ่น GA₃ เข้มข้น 25, 50 หรือ 100 มิลลิกรัมต่อลิตร อย่างเดียว หรือร่วมกับ CPPU 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ที่ระยะหลังดอกบานสองสัปดาห์ พบว่า การพ่น GA₃ 50 + CPPU 5 มิลลิกรัมต่อลิตร สามารถชักนำให้ผลองุ่นมีขนาดใหญ่ที่สุด ชินพันธุ์ และคณะ (2555) ได้ทดลองใช้ GA₃ 25 ppm ร่วมกับ CPPU 10 ppm พ่นจำนวน 2 ครั้งคือ 1 และ 10 วัน หลังดอกบานทำให้องุ่นพันธุ์บิวตี้ซิดและส์และพันธุ์เฟลมซิดเลสส์ มีขนาดและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กิตติพงษ์ และคณะ (2557) พบว่า การพ่นสาร GA₃ ที่ระดับความเข้มข้น 50 mg/l สามารถเพิ่มน้ำหนักช่อผลและจำนวนผลต่อช่อผลและการพ่นสาร CPPU ที่ระดับความเข้มข้น 20 mg/l สามารถเพิ่มได้ทั้งน้ำหนักช่อผลและขนาดผล

ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนการใช้ฮอร์โมนจิบเบอเรลลิน แอซิด ที่มีผลต่อการขยายขนาดผลขององุ่นดำไร้เมล็ดพันธุ์แบล็ค โอปอล เพื่อแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายของขนาดผลที่ค่อนข้างเล็ก ผลในช่อเบียดแน่นจนเกินไป และพัฒนาคุณภาพผลผลิตขององุ่น ของไร่องุ่นภูวนพันธุ์ ตำบลหนองย่างเสือ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปศึกษาและพัฒนาการผลิตองุ่นให้ได้คุณภาพเพิ่มขึ้นตามมาตรฐานของเกษตรกรต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนการใช้ฮอร์โมนจิบเบอเรลลิน แอซิด ที่มีผลต่อการขยายขนาดผลขององุ่นดำไร้เมล็ดพันธุ์แบล็ค โอปอล

1.2 ขอบเขตของงานวิจัย

ทำการทดสอบระดับความเข้มข้นของสารจิบเบอเรลลิน แอซิด ที่ระดับต่างกันต่อการส่งเสริมการเจริญเติบโตของช่อดอกองุ่น จำนวน 50 ช่อ ในแปลงองุ่นทดลอง ไร่องุ่นภูวนพันธ์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทราบถึงอัตราส่วนการใช้ฮอร์โมนจิบเบอเรลลิน แอซิด ที่มีประสิทธิภาพในการขยายขนาดผลองุ่นในระดับที่เหมาะสม
- 2.ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์นำไปสู่การถ่ายทอดแก่เกษตรกร

1.4 สถานที่ทำการวิจัย

151 ม.12 ไร่องุ่นภูวนพันธ์ ต.หนองย่างเสือ อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี

1.5 ระยะเวลาในการทำการศึกษา

ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน 2567